

Warszawa, 22 maja 2026 roku

Opinia
Komisji Kodyfikacyjnej Ustroju Sądownictwa i Prokuratury
w przedmiocie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów
powszechnych oraz niektórych innych ustaw (UD 358)

W związku z przedstawieniem projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, zarejestrowanego pod nr UD 358 w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów (<https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy---prawo-o-ustroju-sadow-powszechnych-oraz-niektorych-innych-ustaw>) w wersji z 29 stycznia 2026 r. uprzejmie informuję, że w zakresie zmian w obszarze postępowania dyscyplinarnego Komisja Kodyfikacyjna Ustroju Sądownictwa i Prokuratury (dalej jako Komisja) dwukrotnie przedstawiała swoje stanowisko (opinie z dnia 15 kwietnia 2025 r. oraz z dnia 29 października 2025 r.) i stanowisko to także obecnie podtrzymuje.

Komisja z satysfakcją odnotowuje, że w projekcie ustawy przyjęto uwagi Komisji w zakresie konstrukcji podstawy odpowiedzialności dyscyplinarnej z art. 107 § 1 u.s.p., jak i potrzeby uchylenia przepisu art. 109 § 1a u.s.p. Dalej jednak w projekcie nie unormowano kwestii podstaw odwołania przed upływem kadencji Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych oraz jego Zastępców. Okoliczność ta była wskazywana w treści obu opinii Komisji. Nadmienić trzeba przy tym, że na tle sporu co do skuteczności odwołania przez Ministra Sprawiedliwości osób, które piastowały te funkcje, potrzebę wyraźnej regulacji w tym zakresie dostrzeżono w postanowieniu wydanym przez sędzię Sądu Najwyższego Barbarę Skoczkowską (jedną z dwóch sędziów prawidłowo powołanych do Sądu Najwyższego, a orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej) w dniu 11 lutego 2026 r. w sprawie o sygn. akt II ZO 36/22. Regulacja ta jest zatem konieczna, a istniejąca w tym zakresie luka w przepisach powinna zostać wypełniona. Pomocne w kształcie tej regulacji powinny być argumenty przedstawione w postanowieniu wydanym w sprawie o sygn. akt II ZO 36/22.

Natomiast w odniesieniu do przedstawionego projektu konieczne jest poczynienie kilku uwag.

Pierwsza uwaga dotyczy modelu sądownictwa dyscyplinarnego.

W projekcie zdecydowano się powrócić do modelu obowiązującego do dnia 2 kwietnia 2018 r., w którym w pierwszej instancji orzekał w sprawach dyscyplinarnych sędziów sądów powszechnych - sąd apelacyjny, a zatem zakłada się obecnie, że tylko sędziowie sądów apelacyjnych byłiby uprawnieni do orzekania w sprawach dyscyplinarnych. Komisja w opinii z dnia 15 kwietnia 2025 r. przedstawiła stanowisko, że bardziej optymalnym rozwiązaniem byłoby obsadzenie sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji sędziami różnego szczebla (wyłonionymi spośród sędziów sądów rejonowych, okręgowych oraz apelacyjnych), dysponującymi autorytetem w zakresie orzecznictwa i doświadczeniem zawodowym. Takie rozwiązanie nie tylko zwiększyłoby reprezentatywność sądownictwa dyscyplinarnego, ale także wzmocniłoby samorządność środowiska sędziowskiego i pozwalałoby na wzbogaconą analizę spraw deliktów dyscyplinarnych z perspektywy różnych doświadczeń orzeczniczych i osobistych. W ocenie Komisji takie rozwiązanie przyczyniłoby się również do zwiększenia wśród sędziów autorytetu zapadających orzeczeń.

Z tego powodu Komisja konsekwentnie proponuje, aby przyjąć inny model kształtowania sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji, i o ile ten sąd nadal byłby usytuowany przy sądach apelacyjnych (tak jak w obecnym stanie prawnym), to składałby się z sędziów wybranych przez zgromadzenia ogólne sądów rejonowych, okręgowych i apelacyjnych spośród kandydatur zgłoszonych prezesom sądów apelacyjnych. Kandydaci musieliby mieć co najmniej 8 letni staż sędziowski. Wybór dokonywany przez zgromadzenia ogólne miałby także oczywistą zaletę, jaką jest wyłączenie możliwości kształtowania składu sądów dyscyplinarnych przez Ministra Sprawiedliwości, a zatem przedstawiciela władzy wykonawczej. Liczbę sędziów dyscyplinarnych przy sądach apelacyjnych ustalałaby Krajowa Rada Sądownictwa, ale już wybór sędziów - na 5 letnią kadencję - dokonywany byłby w sposób demokratyczny w wyborach przeprowadzonych w czasie zgromadzeń ogólnych właściwych sądów, względnie przez projektowany nowy organ samorządu sędziowskiego w postaci zebrania przedstawicieli sędziów apelacji. Wybrani w takich głosowaniach sędziowie dyscyplinarni wybieraliby przewodniczącego i wiceprzewodniczącego sądu dyscyplinarnego, zaś składy sędziowskie byłyby losowane; przewodniczącym składu każdorazowo byłby sędzia orzekający na stałe w sprawach karnych. W propozycji Komisji zawarto szczegółowe unormowania w tym zakresie (por. art. 110a w przedstawionej wersji projektu ustawy).

Zmiana ta dotyczyłaby również sądu dyscyplinarnego przy wojskowych sądach okręgowych. Proponowane są takie same reguły wyboru sędziów dyscyplinarnych przy wojskowych sądach okręgowych, przy czym z uwagi na fakt, że jest tylko jedno zgromadzenie sędziów sądów wojskowych, to wybór sędziów dyscyplinarnych przy wojskowych sądach okręgowych odbywałby się w czasie tego Zgromadzenia.

Kolejna uwaga dotyczy sądu dyscyplinarnego drugiej instancji. Komisja konsekwentnie proponuje modelowo inne określenie sądu drugiej instancji. Aktualne jest przy tym stanowisko przedstawione szczegółowo w opinii z dnia 15 kwietnia 2025 r., dotyczące utworzenia i ukształtowania Izby Odpowiedzialności Zawodowej (str. 37- 39 wskazanej opinii). Jeżeli do tego dodać, że obecnie tylko dwóch sędziów w tej Izby ma prawidłowy status sędziego Sądu Najwyższego, to jasne jest, że strony postępowania dyscyplinarnego nie mają realnego prawa do sądu w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji i art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Z uwagi na kwestionowany status sędziów w IOZ w większości spraw składane są wnioski w trybie art. 29 § 5 ustawy o Sądzie Najwyższym, co prowadzi do znacznej przewlekłości postępowań. Niezależnie zatem od kwestii ustrojowych dotyczących IOZ, sprawność rozpoznawania spraw dyscyplinarnych w tym organie jest na niskim poziomie, co nie może być aprobowane, albowiem brak sprawnego systemu dyscyplinarnego prowadzi do bardzo negatywnego odbioru zewnętrznego (opinia społeczna), jak i wewnętrznego (środowiskowego), którego przejawem może być poczucie bezkarności.

Konieczne jest więc przemodelowanie systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej w zakresie sądu drugiej instancji. Proponowana zmiana zapewnia nie tylko obwinionym sędziom prawo do sądu w drugiej instancji, ale również gwarantuje wysoką jakość orzecznictwa oraz sprawność postępowania.

Komisja proponuje, aby sądem drugiej instancji był Sąd Najwyższy w Izbie Karnej. Za takim rozwiązaniem przemawia kilka argumentów. Po pierwsze, Izba Karne rozpoznaje nadzwyczajne środki zaskarżenia według procedury karnej, a więc w tej samej procedury, która stosowana jest w postępowaniach dyscyplinarnych. Bezsprzecznie jest to więc organ najbardziej wyspecjalizowany w Sądzie Najwyższym w rozpoznawaniu tej kategorii spraw. Podkreślić w tym aspekcie trzeba, że w IOZ orzekają w zdecydowanej większości sędziowie, którzy nie specjalizują się w procedurze karnej i sprawach karnych, co nie gwarantuje właściwej jakości orzekania w dyscyplinarnym postępowaniu odwoławczym, a co ma znaczenie, albowiem w systemie dyscyplinarnym sędziów nie przewidziano dostępu do kasacji. Po drugie, sędziowie orzekający w Izbie Karnej przed zmianami, które nastąpiły w związku z wejściem w życie w dniu 3 kwietnia 2018 r. ustawy o Sądzie Najwyższym rozpoznawali sprawy dyscyplinarne sędziów sądów powszechnych i wojskowych (będąc w składach jako przewodniczący składu orzekającego), a także rozpoznawali sprawy dyscyplinarne innych zawodów prawniczych oraz nieprawniczych. Po trzecie, skład osobowy sędziów Izby Karnej gwarantuje wysoką jakość i sprawność w rozpoznawaniu spraw dyscyplinarnych. To wszystko w ocenie Komisji przemawia za powierzeniem spraw dyscyplinarnych sędziów sądów powszechnych i sądów wojskowych w drugiej instancji Izbie Karnej Sądu Najwyższego. W tym układzie celowe jest skreślenie przepisu art. 112c w obecnej ustawie.

Wobec uchylecia w projektowanej ustawie przepisu art. 110b, który dotyczy prezesa sądu dyscyplinarnego konieczne stało się zaproponowanie innej formuły kierowania czynnościami sądów dyscyplinarnych przy sądach apelacyjnych. W projektowanej ustawie, po uchyleniu art. 110b, nie wskazano wyraźnie kto będzie pełnił te czynności. Można wywodzić, że skoro sądami dyscyplinarnymi są sądy apelacyjne, to czynności te pełnić muszą prezesi sądów apelacyjnych. Komisja proponując inny model, wskazuje, że te funkcje powinni pełnić przewodniczący lub zastępcy przewodniczących sądów dyscyplinarnych wybierani spośród sędziów danego sądu dyscyplinarnego (art. 110 d).

W zakresie zmiany treści art. 123 § 2 u.s.p. stwierdzić trzeba, że wynika ona z konieczności zachowania spójności projektu. Skoro w projekcie ustawy nie ma stanowiska prezesa sądu dyscyplinarnego (uchylany jest bowiem art. 110b), to zachodzi potrzeba określenia, kto będzie pełnił czynności związane z wstępną fazą postępowania dyscyplinarnego. Według propozycji Komisji, w strukturze sądów dyscyplinarnych przy sądach apelacyjnych takim podmiotem mógłby być przewodniczący sądu dyscyplinarnego lub wiceprzewodniczący.

Komisja proponuje także bardziej szczegółowe regulacje związane z określeniem składów orzekających, przewodniczenia składowi orzekającemu i wyznaczania sędziów referentów (art. 111). Regulacje te są bardziej precyzyjne niż w art. 111 obecnie obowiązującej ustawy o ustroju sądów powszechnych, choć zachowano istotę unormowania.

Podsumowując, po pierwsze, z punktu widzenia modelowego, proponowane zmiany wzmacniają niezależność sądownictwa dyscyplinarnego (sędziowie nie są wybierani przez Ministra Sprawiedliwości), a także gwarantują stronom realizację praw konstytucyjnych oraz zapewniają sprawność systemu dyscyplinarnego.

Po drugie, mimo odejścia od sądownictwa dyscyplinarnego umieszczonego w strukturze sądownictwa apelacyjnego, przyjęcie przedstawionych propozycji podniosłoby standard ochrony prawnej w sprawach dyscyplinarnych z uwagi na wyższy poziom kontroli sprawowanej przez Sąd Najwyższy w drugiej instancji (Izba Karna).

Po trzecie, sposób powoływania sędziów dyscyplinarnych, z udziałem zgromadzeń sędziów, pozwalałby w I instancji w pełni wziąć odpowiedzialność za kształtowanie wysokich standardów zawodowych przez całe środowisko sędziowskie, a nie tylko wąsko określoną grupę sędziów sądów apelacyjnych.

Wreszcie należy podkreślić, że proponowany model sądownictwa dyscyplinarnego jest zgodny z wymogami standardów europejskich. Dla uznania, że sądownictwo dyscyplinarne w sprawach sędziów spełnia wymogi prawa europejskiego wymagane jest, aby było ono sprawowane przez organy niezależne i bezstronne. Wskazuje na to chociażby opinia Konsultacyjnej Rady Sędziów Europejskich z 6 grudnia 2024 roku (CCJE) Opinion No. 27 (2024) on the disciplinary liability of judges (<https://rm.coe.int/opinion-no-27-2024-of-the-ccje/1680b2ca7f>).

W punktach 20-24 opinia określa jakie cechy powinny spełniać organy dyscyplinarne prowadzące postępowania w sprawie sędziów. Dopuszczając, że nie muszą być one sądami jako takimi (w rozumieniu umieszczenia ich w strukturze sądownictwa), powinny spełniać one ogólne reguły dotyczące niezależności i bezstronności takie jak m.in.: prawidłową procedurę mianowania, ustalony okres kadencji, pewność stanowiska, gwarancję braku ingerencji, oznaki niezależności oraz możliwość wyłączenia sędziego w przypadku stronnictwa, a także znaczny udział sędziów w składzie takiego organu. Zwrócić przy tym należy uwagę, że opinia ta wskazuje, że tam gdzie istnieją Krajowe Rady Sądownictwa (KRS), jej rola może być kluczowa w sądownictwie dyscyplinarnym. W propozycji Komisji rola KRS nie ma takiego znaczenia, ale jest ograniczona do określenia ilości sędziów dyscyplinarnych, zainicjowaniu procesu wyboru sędziów oraz uzupełnienia składów sądów dyscyplinarnych. Proponowane rozwiązanie w całości spełniają wymagania wskazane w cytowanej opinii, zachowując wymaganą niezależność organów dyscyplinarnych od pozostałych władz oraz gwarantując zachowanie standardów opisanych w art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Na zakończenie należy podkreślić, że Komisja w załączeniu przedstawia proponowaną treść przepisów ustawy, w których dokonano omówionych wyżej zmian. Zmiany naniesiono tylko w zakresie zmian w ustawie prawo o ustroju sądów powszechnych (art. 1 pkt 9-16) oraz prawo o ustroju sądów wojskowych (art. 2).

Nie dokonywano zmian w przepisach innych ustaw oraz w przepisach końcowych i przejściowych.

Ustawa z dnia

o zmianie ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych
oraz niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych
(Dz. U. z 2024 r. poz. 334) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 110:

a) w § 1:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Sądami dyscyplinarnymi, orzekającymi w sprawach dyscyplinarnych sędziów, są”,

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w pierwszej instancji – sądy dyscyplinarne przy sądach apelacyjnych w składzie trzech sędziów”,

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) w drugiej instancji - Sąd Najwyższy w Izbie Karnej w składzie trzech sędziów.”

b) § 2 i 2a otrzymują brzmienie:

„§ 2. Sądy dyscyplinarne są ponadto właściwe do orzekania w sprawach, o których mowa w art. 37 § 5, art. 75 § 2 pkt 3, art. 80, art. 106zd, art. 129 § 1 i art. 130 § 3.

§ 2a. Do rozpoznawania spraw, o których mowa w art. 37 § 5 i art. 75 § 2 pkt 3, właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w którego okręgu pełni służbę sędzia objęty postępowaniem. Do rozpoznawania spraw, o których mowa w art. 80, art. 106zd, art. 129 § 1 i art. 130 § 3, właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w którego okręgu prowadzi się postępowanie. Jeżeli jednak sprawa, o której mowa w art. 37 § 5, art.

75 § 2 pkt 3, art. 80, art. 129 § 1 i art. 130 § 3, dotyczy sędziego sądu apelacyjnego albo sędziego sądu okręgowego, właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny określony w przepisach wydanych na podstawie § 6.”,

c) w § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Do rozpoznawania spraw wymienionych w § 1 pkt 1 właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w którego okręgu pełni służbę sędzia objęty postępowaniem. Jeżeli jednak sprawa dotyczy sędziego sądu apelacyjnego albo sędziego sądu okręgowego, właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny określony w przepisach wydanych na podstawie § 6.”,

d) po § 5 dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sądy dyscyplinarne właściwe miejscowo do rozpoznawania spraw, o których mowa § 1 pkt 1 oraz art. 37 § 5, art. 75 § 2 pkt 3, art. 80, art. 129 § 1 i art. 130 § 3, dotyczących sędziów sądów apelacyjnych lub sędziów sądów okręgowych, kierując się zasadą, że do rozpoznawania spraw dotyczących sędziów sądu apelacyjnego i sędziów sądów okręgowych z obszaru apelacji wyznacza się sąd apelacyjny z jednego z sąsiadujących obszarów apelacji, oraz mając na uwadze to, aby wyznaczone sądy apelacyjne nie były dla siebie nawzajem właściwe do rozpoznawania spraw sędziów z obszarów ich apelacji.”;

2) art. 110a-110c otrzymują brzmienie:

„Art. 110a.

§ 1. Sądy dyscyplinarne przy sądach apelacyjnych składają się z sędziów wybranych przez zgromadzenia ogólne sędziów sądu apelacyjnego, sądów okręgowych i sądów rejonowych z obszaru danej apelacji, spośród sędziów mających co najmniej ośmioletni staż pracy na stanowisku sędziowskim i co najmniej od roku miejsce służbowe w sądzie znajdującym się na obszarze danej apelacji. Kandydatami nie mogą być prezesi sądów, wiceprezesi sądu oraz zastępcy rzeczników dyscyplinarnych.

§ 2. Liczbę sędziów sądu dyscyplinarnego przy każdym sądzie apelacyjnym oraz termin ich wyboru określa Krajowa Rada Sądownictwa kierując się względami organizacyjnymi, w szczególności zaś potrzebą zapewnienia sprawności postępowania.

§ 3. Prezes Sądu Apelacyjnego określa nieprzekraczalny termin do zgłaszania mu na piśmie kandydatur na sędziego sądu dyscyplinarnego na stronie BIP sądu apelacyjnego oraz przekazuje niezwłocznie informacje o tym terminie prezesom sądów okręgowych i prezesom sądów rejonowych mających siedzibę na obszarze tego sądu apelacyjnego.

§ 4. Do zgłoszenia kandydatury na sędziego sądu dyscyplinarnego wymagane jest dołączenie pisemnej zgody tego sędziego, za wyjątkiem gdy kandydat sam zgłasza swoją kandydaturę. W zgłoszeniu należy ponadto wskazać w jakiej kategorii spraw kandydat orzeka na stałe.

§ 5. Zgłoszone kandydatury prezesi właściwych sądów przekazują niezwłocznie prezesowi sądu apelacyjnego, który dokonuje kontroli zgłoszeń. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia warunków wskazanych w § 4 oraz w § 1, prezes sądu apelacyjnego zarządzeniem odrzuca zgłoszenie, o czym niezwłocznie zawiadamia kandydata, który w terminie 3 dni od zawiadomienia może złożyć na piśmie sprzeciw do właściwego kolegium Sądu Apelacyjnego. Uchylenie przez kolegium Sądu Apelacyjnego zarządzenia prezesa sądu apelacyjnego obliguje prezesa sądu apelacyjnego do umieszczenia kandydatury na liście kandydatów na sędziego sądu dyscyplinarnego.

§ 6. Prezes sądu apelacyjnego tworzy zbiorczą listę kandydatów na sędziego sądu dyscyplinarnego w kolejności alfabetycznej, wskazując przy każdym kandydacie kategorię spraw, w której kandydat orzeka. Wybór sędziów sądu dyscyplinarnego odbywa się w drodze głosowania nad zgłoszonymi kandydaturami na zgromadzeniu sądu apelacyjnego, zgromadzeniach sądów okręgowych i sądów rejonowych na obszarze danej apelacji.

§ 7. Każdy sędzia uczestniczący w zgromadzeniu ma tyle głosów ilu sędziów sądu dyscyplinarnego ma liczyć sąd dyscyplinarny przy sądzie apelacyjnym. Oddanie

większej liczby głosów powoduje nieważność głosu. Oddanie głosu za danym kandydatem polega na postawieniu znaku „x” (dwie przecinające się linie) w okienku przy nazwisku wybranego kandydata.

§ 8. Wyniki głosowania prezesa właściwych sądów przekazują niezwłocznie prezesowi sądu apelacyjnego, który zarządzeniem, z uwzględnieniem § 9 i § 10, stwierdza wybór sędziów sądu dyscyplinarnego i publikuje listę sędziów sądu dyscyplinarnego na stronie BIP sądu apelacyjnego. Listy sędziów sądów dyscyplinarnych przy sądach apelacyjnych są publikowane także na stronie BIP Krajowej Rady Sądownictwa oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 9. Sędziami sądu dyscyplinarnego zostają kandydaci z największą liczbą głosów uzyskaną we wszystkich zgromadzeniach sędziów z obszaru apelacji, z zastrzeżeniem że 1/3 liczby wybranych sędziów powinni stanowić sędziowie orzekający w sprawach karnych.

§ 10. Jeżeli wśród kandydatów, którzy uzyskali największą liczbę głosów nie znajduje się co najmniej 1/3 sędziów orzekających w sprawach karnych, w miejsce osoby z najmniejszą liczbą głosów wystarczającą do objęcia funkcji sędziego sądu dyscyplinarnego wchodzi sędzia orzekający w sprawach karnych z największą liczbą uzyskanych głosów. Zdanie pierwsze stosuje się aż do objęcia przez sędziów orzekających w sprawach karnych puli 1/3 miejsc z liczby wszystkich wybieranych sędziów przy danym sądzie apelacyjnym.

§ 11. Jeżeli liczba wybranych sędziów sądów dyscyplinarnych przy sądzie apelacyjnym jest niższa od liczby sędziów wskazanej przez Krajową Radę Sądownictwa na podstawie § 2, procedurę uzupełnienia składu sądu dyscyplinarnego powtarza się po upływie trzech miesięcy. Przepisy § 3-10 stosuje się.

Art. 110b.

§ 1. Kadencja sędziów sądów dyscyplinarnych przy sądach apelacyjnych trwa pięć lat od wydania zarządzenia o stwierdzeniu ich wyboru. Jeżeli w sprawie dyscyplinarnej rozpoczęto postępowanie dowodowe, sędzia będący członkiem składu orzekającego orzeka do jej zakończenia w danej instancji także w przypadku upływu kadencji.

§ 2. Wykonywanie obowiązków sędziego sądu dyscyplinarnego jest niezależne od wykonywania obowiązków służbowych związanych z zajmowanym przez sędziego miejscem służbowym, z zastrzeżeniem art. 110c § 2.

§ 3. Prezesi sądów apelacyjnych zapewniają sądom dyscyplinarnym przy sądach apelacyjnych odpowiednie warunki lokalowe oraz właściwą obsługę administracyjno-finansową.

Art. 110c.

§ 1. Kadencja sędziego sądu dyscyplinarnego wygasa przed jej upływem w przypadku:

- 1) rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego;
- 2) przejścia lub przeniesienia sędziego w stan spoczynku;
- 3) ukarania sędziego karą dyscyplinarną określoną w art. 109 § 1pkt 2-4.

§ 2. Kadencja sędziego sądu dyscyplinarnego wygasa przed jej upływem także w przypadku zmiany miejsca służbowego poza obszar apelacji, w którym orzekał jako sędzia dyscyplinarny.

§ 3. Na sześć miesięcy przed upływem kadencji Krajowa Rada Sądownictwa informuje prezesów sądów apelacyjnych, okręgowych oraz rejonowych o konieczności dokonania wyboru sędziów do sądów dyscyplinarnych. Zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio w przypadku wskazanym w § 1 i § 2 o ile liczba pozostałych sędziów danego sądu dyscyplinarnego nie gwarantuje w ocenie Krajowej Rady Sądownictwa sprawnego rozpoznania spraw dyscyplinarnych w tym sądzie.”

3) po art. 110c dodaje się art. 110d w brzmieniu:

Art. 110d. Przewodniczących i wiceprzewodniczących sądów dyscyplinarnych przy sądach apelacyjnych wybierają w terminie 7 dni od powołania na te stanowiska spośród siebie sędziowie tych sądów – na okres kadencji. Zebranie sędziów sądów dyscyplinarnych w celu wyboru przewodniczących i zastępców zwołują i nim kierują sędziowie tych sądów najstarsi służbą na stanowisku sędziowskim. Z przebiegu czynności wyboru sporządza się protokół.”;

4) art. 111 otrzymuje brzmienie:

„Art. 111.

§ 1. Składy sądu dyscyplinarnego wyznaczane są w drodze losowania. Losowanie przeprowadza przewodniczący lub wiceprzewodniczący sądu dyscyplinarnego z listy sędziów sądu dyscyplinarnego.

§ 2. Losowanie obejmuje przynajmniej jednego sędziego spośród sędziów orzekających w sprawach karnych, który każdorazowo przewodniczy składowi orzekającemu. Pozostałych sędziów losuje się spośród wszystkich sędziów sądu dyscyplinarnego. W przypadku wylosowania kolejnego sędziego orzekającego w sprawach karnych, przewodniczącego składu orzekającego wyznacza zarządzeniem przeprowadzający losowanie. Skład orzekający wylosowany do określonej sprawy dyscyplinarnej jest wyłączony z czynności losowania w kolejnych sprawach, aż do wyczerpania w losowaniach wszystkich nazwisk z listy sędziów. Zdania poprzedniego nie stosuje się, jeżeli w składzie wylosowanym nie ma sędziego orzekającego w sprawach karnych.

§ 3. Sędziego sprawozdawcę z wylosowanego składu orzekającego wyznacza każdorazowo przeprowadzający losowanie, dbając o równomierne obciążenie sprawami wszystkich sędziów sądu dyscyplinarnego.”

5) w art. 112:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych oraz dwóch Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych powołuje na czteroletnią kadencję Minister Sprawiedliwości, spośród kandydatów na Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych przedstawionych przez zgromadzenia ogólne sędziów sądów apelacyjnych.”,

b) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu apelacyjnego wybiera kandydata na Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów

Powszechnych spośród sędziów tego sądu oraz sędziów sądów okręgowych i rejonowych z obszaru właściwości tego sądu. Wyboru kandydata dokonuje się w głosowaniu tajnym. Do ważności wyboru wymagany jest udział w głosowaniu co najmniej połowy wszystkich członków zgromadzenia.”,

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Obsługę administracyjną Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych oraz Zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych zapewniają sądy będące miejscem służbowym sędziów pełniących te funkcje.”,

d) w § 5 po wyrazie „powołania” dodaje się wyrazy „albo wyboru”,

e) § 5a–7 otrzymują brzmienie:

„§ 5a. Przy sądzie okręgowym działa jeden zastępca rzecznika dyscyplinarnego. Minister Sprawiedliwości może, na wniosek prezesa sądu okręgowego, ustalić większą liczbę zastępców rzecznika dyscyplinarnego działających przy sądzie okręgowym, jeżeli jest to uzasadnione dobrem wymiaru sprawiedliwości, a w szczególności wpływem spraw dyscyplinarnych.

§ 6. Zastępcę rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie apelacyjnym wybiera na trzyletnią kadencję zgromadzenie ogólne sędziów sądu apelacyjnego, spośród sędziów tego sądu lub sędziów sądów okręgowych z obszaru właściwości tego sądu. Wyboru zastępcy rzecznika dyscyplinarnego dokonuje się w głosowaniu tajnym. Do ważności wyboru wymagany jest udział w głosowaniu co najmniej połowy wszystkich członków zgromadzenia.

§ 7. Zastępcę rzecznika dyscyplinarnego działającego przy sądzie okręgowym wybiera na trzyletnią kadencję zgromadzenie ogólne sędziów sądu okręgowego, spośród sędziów tego sądu lub sędziów sądów rejonowych z obszaru właściwości tego sądu. Wyboru zastępcy rzecznika dyscyplinarnego dokonuje się w głosowaniu tajnym. Do

ważności wyboru wymagany jest udział w głosowaniu co najmniej połowy wszystkich członków zgromadzenia.”;

6) uchyla się art. 112c;

7) w art. 114:

- a) w § 1 wyrazy „prezesa sądu apelacyjnego lub prezesa sądu okręgowego, kolegium sądu apelacyjnego lub kolegium sądu okręgowego” zastępuje się wyrazami „prezesa lub kolegium sądu”,
- b) w § 9 wyrazy „kolegium odpowiednio sądu okręgowego lub apelacyjnego” zastępuje się wyrazami „właściwemu kolegium sądu”.

8) w art. 123 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Przewodniczący lub wiceprzewodniczący sądu dyscyplinarnego przy sądzie apelacyjnym przesyła odpis prawomocnego wyroku sądu dyscyplinarnego Krajowej Radzie Sądownictwa i Ministrowi Sprawiedliwości, a ponadto - prezesowi właściwego sądu i kolegium tego sądu.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1614) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10:

a) w § 3:

– po pkt 3 dodaje się pkt 3a, 3b i 3cw brzmieniu:

„3a) wybór sędziów sądów dyscyplinarnych przy wojskowych sądach okręgowych;

„3b) wybór kandydatów na Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych;

3c) uchwalanie regulaminu wyboru kandydatów na Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych;”;

- b) w § 5 wyrazy „pkt 1–3” zastępuje się wyrazami „pkt 1, 3, 3a i 3b”;
- 2) w art. 23a uchyla się § 1–3;
- 3) w art. 37 § 2 otrzymuje brzmienie:
„§ 2. Przewinieniem dyscyplinarnym w rozumieniu ustawy jest naruszenie obowiązków sędziego, w tym oczywista i rażąca obraza przepisów prawa, uchybienie powadze stanowiska sędziowskiego, naruszenie dyscypliny wojskowej oraz zasad honoru i godności żołnierskiej.”;
- 4) w art. 39 uchyla się § 1a;
- 5) w art. 39a:
- a) w § 1:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Sądami dyscyplinarnymi, orzekającymi w sprawach dyscyplinarnych sędziów, są:”;
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) w pierwszej instancji – sądy dyscyplinarne przy wojskowych sądach okręgowych w składzie trzech sędziów,”;
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w Izbie Karnej w składzie trzech sędziów.”
- b) § 2 i 2a otrzymują brzmienie:
„§ 2. W sprawach, o których mowa w § 1 pkt 1, właściwy miejscowo jest wojskowy sąd okręgowy położony najbliżej względem miejsca służby sędziego objętego postępowaniem, z wyłączeniem sądu dyscyplinarnego, w którego okręgu pełni służbę sędzia objęty postępowaniem dyscyplinarnym.
§ 2a. W sprawach, o których mowa w art. 15 § 3a, właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w którego okręgu pełni służbę sędzia objęty postępowaniem. W sprawach, o których mowa w art. 30 § 1 i art. 41b § 1, oraz w sprawach, o których mowa w art. 130 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, właściwy miejscowo jest wojskowy sąd okręgowy położony najbliżej względem

miejsca służby sędziego objętego postępowaniem, z wyłączeniem sądu dyscyplinarnego, w którego okręgu pełni służbę sędzia objęty postępowaniem dyscyplinarnym.”;

c) uchyla się §2b;

d) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Jeżeli z powodu wyłączenia sędziów rozpoznanie sprawy w danym sądzie dyscyplinarnym nie jest możliwe i nie ma również możliwości przekazania tej sprawy innemu równorzędnemu sądowi dyscyplinarnemu, Sąd Najwyższy w Izbie Karnej przekazuje sprawę do rozpoznania odpowiedniemu sądowi dyscyplinarnemu ustanowionemu dla sędziów sądów powszechnych.”

6) art. 39b–39d otrzymują brzmienie:

„Art. 39b.

§ 1. Sądy dyscyplinarne przy wojskowych sądach okręgowych składają się z sędziów wybranych przez Zgromadzenie Sędziów Sądów Wojskowych, spośród sędziów mających co najmniej ośmioletni staż pracy na stanowisku sędziowskim. Kandydatami nie mogą być prezesi sądów, wiceprezesi sądu oraz zastępcy rzeczników dyscyplinarnych.

§ 2. Liczbę sędziów sądu dyscyplinarnego przy każdym z wojskowych sądów okręgowych oraz termin ich wyboru określa Krajowa Rada Sądownictwa kierując się względami organizacyjnymi, w szczególności zaś potrzebą zapewnienia sprawności postępowania.

§ 3. Zgromadzenie w celu wyboru sędziów sądów dyscyplinarnych zwołuje przewodniczący Zgromadzenia, uwzględniając termin wskazany w § 2. Zgłoszenia kandydatów do sądu dyscyplinarnego przy wojskowych sądach okręgowych następuje w trakcie Zgromadzenia, przy czym jeśli zgłoszono kandydata, który nie jest obecny na Zgromadzeniu konieczne jest dołączenie jego pisemnej zgody na kandydowanie.

§ 4. Przewodniczący Zgromadzenia ustala listy kandydatów spełniających warunki do objęcia stanowiska sędziego sądu dyscyplinarnego w odniesieniu do każdego wojskowego sądu okręgowego i zarządza głosowanie nad zgłoszonymi kandydatami do poszczególnych sądów dyscyplinarnych. W

odniesieniu do każdego z sądów dyscyplinarnych przy wojskowych sądach okręgowych każdy członek Zgromadzenia ma tyle głosów jaką liczbę sędziów sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym ustaliła Krajowa Rada Sądownictwa. Oddanie większej liczby głosów powoduje nieważność głosu. Oddanie głosu za danym kandydatem polega na postawieniu znaku „x” (dwie przecinające się linie) w okienku przy nazwisku wybranego kandydata.

§ 5. Sędziami sądów dyscyplinarnego przy wojskowych sądach okręgowych są kandydaci, którzy uzyskali największą liczbą głosów. Uchwała Zgromadzenia o wyborze sędziów dyscyplinarnych przy wojskowych sądach okręgowych jest publikowana na stronach BIP wojskowych sądów okręgowych, Krajowej Rady Sądownictwa i Ministerstwa Sprawiedliwości.
Art. 39c.

§ 1. Kadencja sędziów sądów dyscyplinarnych przy wojskowych sądach okręgowych trwa pięć lat od podjęcia uchwały o ich wyborze. Jeżeli w sprawie dyscyplinarnej rozpoczęto postępowanie dowodowe, sędzia będący członkiem składu orzekającego orzeka do jej zakończenia w danej instancji także w przypadku upływu kadencji.

§ 2. Wykonywanie obowiązków sędziego sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym jest niezależne od wykonywania obowiązków służbowych związanych z zajmowanym przez sędziego miejscem służbowym. Prezesi wojskowych sądów okręgowych zapewniają sądom dyscyplinarnym odpowiednie warunki lokalowe oraz właściwą obsługę administracyjno-finansową.

§ 3. Kadencja sędziego sądu dyscyplinarnego przy wojskowym sądzie okręgowym wygasa przed jej upływem w przypadku:

- 1) rozwiązania albo wygaśnięcia stosunku służbowego sędziego;
- 2) przejścia albo przeniesienia sędziego w stan spoczynku;
- 3) ukarania sędziego karą dyscyplinarną określoną w art. 39 § 1 pkt 2-4.

§ 4. Kadencja sędziego sądu dyscyplinarnego wygasa przed jej upływem także w przypadku zmiany miejsca służbowego poza okręg, w którym orzekał jako sędzia dyscyplinarny.

Art. 39d.

§ 1. Przewodniczących i wiceprzewodniczących sądów dyscyplinarnych przy wojskowych sądach okręgowych wybierają na okres kadencji sędziowie tych sądów w terminie 7 dni od powołania na te stanowiska.

§ 2. Składy sądu dyscyplinarnego wyznaczane są w drodze losowania, chyba że jest ono zbyt trudne z uwagi na liczbę sędziów dyscyplinarnych. Losowanie przeprowadza przewodniczący lub wiceprzewodniczący sądu dyscyplinarnego z listy sędziów sądu dyscyplinarnego.

§ 3. Sędziego sprawozdawcę z wylosowanego składu orzekającego wyznacza każdorazowo przeprowadzający losowanie, dbając o równomierne obciążenie sprawami wszystkich sędziów sądu dyscyplinarnego.”;

7) w art. 40:

a) w § 2 po wyrazie „Sprawiedliwości” dodaje się wyrazy „, spośród kandydatów na Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych przedstawionych przez Zgromadzenie”;

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Zgromadzenie wybiera trzech kandydatów na Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych spośród sędziów sądów wojskowych.”;

c) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Obsługę administracyjną Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Wojskowych oraz Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych zapewniają sądy będące miejscem służbowym sędziów pełniących te funkcje.”;

8) w art. 70 w § 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „art. 88a–90” zastępuje się wyrazami „art. 88b–90”, skreśla się wyraz „art. 111”.